

TÜRKİYE ARAŞTIRMALARI
LİTERATÜR
DERGİSİ

Cilt: 1 • Sayı: 1 • 2003 • Yılda iki defa yayınlanır

Sahibi Bilim ve Sanat Vakfı **Yazı İşleri Müdürü** Salih Pulcu

Yayın Kurulu

Şevket K. Akar, Ebubekir Ceylan, Coşkun Çakır, Ahmet Davutoğlu, Fatih Ermiş,
İhsan Fazlıoğlu, Abdülhamit Kırmızı, Mustafa Özel, Yunus Uğur

Danışma Kurulu

Gökhan Çetinsaya, *İstanbul Teknik Üniversitesi*

Mehmet Genç, *Bilgi Üniversitesi*

Tevfik Güran, *İstanbul Üniversitesi*

Mehmet İpşirli, *Fatih Üniversitesi*

Cemal Kafadar, *Harvard Üniversitesi*

Mustafa Kara, *Uludağ Üniversitesi*

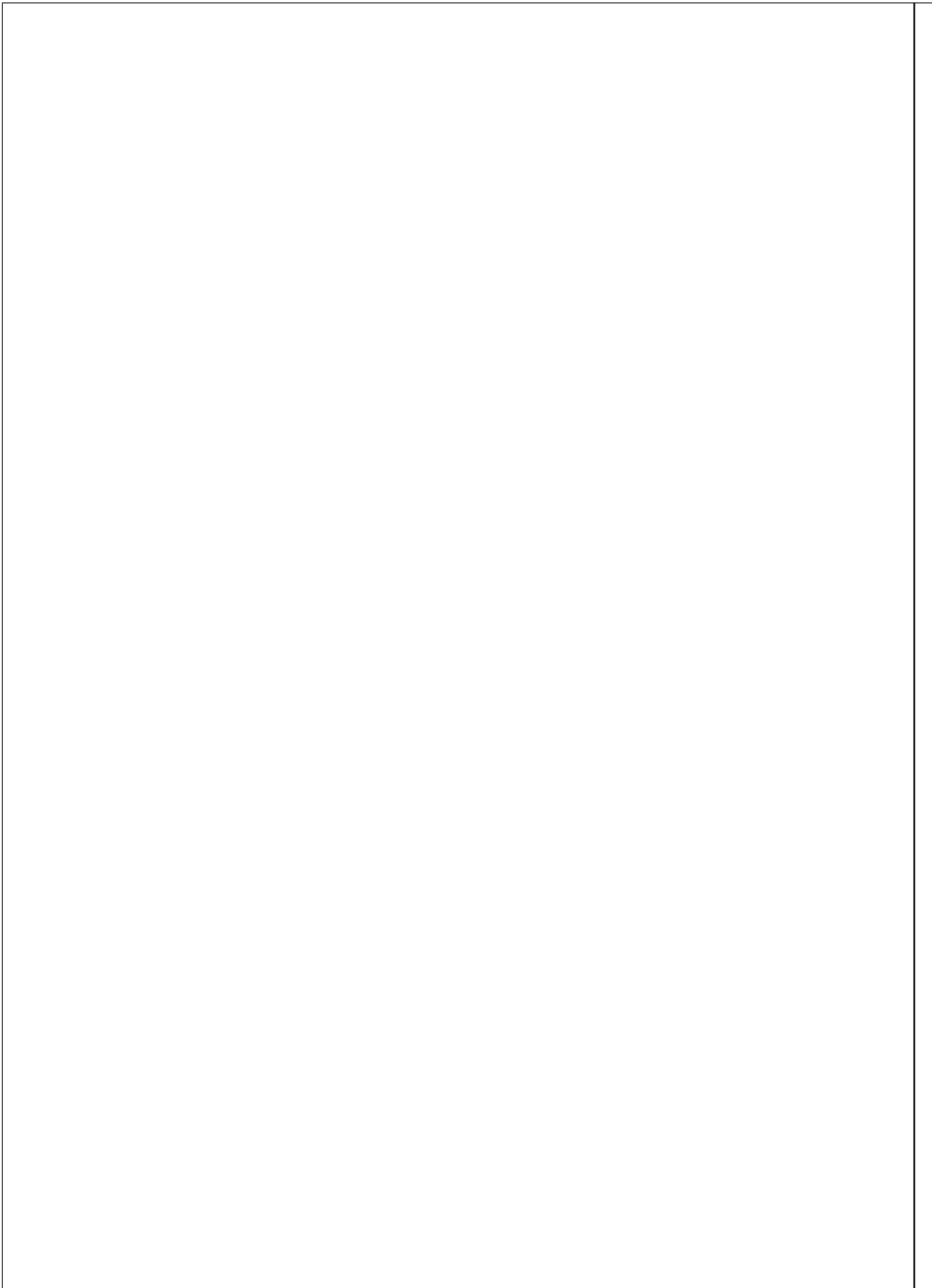
Sabri Orman, *Marmara Üniversitesi*

Adres Vefa Cad. No. 35 34470 Vefa İstanbul

Tel 0212. 528 22 22 pbx **Faks** 0212. 513 32 20 **e-mail** talid@bisav.org **internet** <http://www.bisav.org.tr>

Dergiye gönderilen yazılar hakemler tarafından değerlendirilir. Dergide yer alan yazılardan yazarları sorumludur.

Dergiye gönderilen yazılar yayınlanınsın, yayınlanmasın iade edilmez.

Cilt 1 | Sayı 1 | 2003 TÜRKİYE ARAŞTIRMALARI

Türk İktisat Tarihi

LİTERATÜR DERGİSİ

SAYISI

Türkiye'de İktisat Tarihi Çalışmalarının Tarihi Üzerine Bir Deneme

Coşkun ÇAKIR 7-63

Cumhuriyet Dönemi Türkiye İktisat Tarihi Çalışmaları Hakkında

Genel Bir Değerlendirme

Murat KORALTÜRK 65-80

Dünya-Sistemi Teorisinin Osmanlı Tarihi Çalışmalarına Yansımaları

Ebubekir CEYLAN 81-95

Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Maliye Nazırları (1838-1922)

Abdülhamit KIRMIZI 97-114

Osmanlı Maliyesi Üzerine Yapılan Çalışmalar

Kaya BAYRAKTAR 115-145

Osmanlı Dış Borçları Üzerine Bir Kaynak Taraması

Hüseyin AL 147-169

Osmanlı Bankacılığı Üzerine Bir Kaynak Taraması

Hüseyin AL 171-188

Para Vakıfları Üzerine

Süleyman KAYA 189-203

19. Yüzyıl Osmanlı Tarımına İlişkin Çalışmalar

Ahmet UZUN 205-218

Erken Modern Dönem Osmanlı Ticaret Literatürüne Genel Bir Bakış

Mehmet BULUT 219-244

Osmanlı Esnafı ve Sanayisi Üzerine Yapılan Çalışmalarla İlgili

Genel Bir Değerlendirme

Ahmet KAL'A 245-266

Türkiye'de Tahrir Defterlerine Dayalı Olarak Hazırlanmış

Çalışmalar Hakkında Bazı Görüşler

Erhan AFYONCU 267-286

Türkiye'de Temettuat Çalışmaları

Said ÖZTÜRK 287-304

Mahkeme Kayıtları (Şer'iyeye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya

Yunus UĞUR 305-344

Osmanlı Klasik Muhasebe Matematik Eserleri Üzerine Bir Değerlendirme

İhsan FAZLIOĞLU 345-367

Mehmet Genç ile 'Osmanlı'da Devlet ve Ekonomi' üzerine 369-384

TANITIMLAR

Bir İktisat Tarihi Kaynağı Olarak İstatistikler ve DİE Tarihi İstatistikler Dizisi
F. Samime İNCEOĞLU 385-416

*Bir Ortadoğu İktisat Tarihçisi Olarak Charles Issawi ve
The Economic History of Turkey*
Fatih ERMİŞ 417-427

*Mehmet BULUT, Ottoman-Dutch Economic Relations
in the Early Modern Period 1571-1699*
Şevket Kamil AKAR 429-432

*Fuad Köprülü ve Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası ve
Türk Hukuk Tarihi Dergisi*
Fethi GEDİKLİ 433-441

Osmanlı Para Tarihi Üzerine Asırlık Çalışmalar
Tahsin ÖZCAN 443-448

16. Yüzyılın Sonunda Osmanlı İktisadi Tasavvurunun Sınırları
Mustafa İNCE 449-457

Abdülkadir BULUŞ, Osmanlı Tekstil Sanayii Hereke Fabrikası
Ercüment BALCI 459-464

*Ahmet UZUN, İstanbul'un Et İhtiyacının Karşlanması:
Ondalık Ağnam Uygulaması (1782-1858)*
Şevket Kamil AKAR 465-466

Neşe ERİM, "Onsekizinci Yüzyılda Erzurum Gümrüğü"
Haşim KOÇ 467-470

*EK: Ulusal ve Uluslararası Dergilerde Türkiye Araştırmaları:
Haziran 2002–Ocak 2003 471-501*

Başlarken

Birikimsiz (b)ilim olmaz. Literatür çalışmaları, üzerine inşa edildiği birikime ayna tutmakla kalmaz, birikim bilincimizi yeniler. Bu tür çalışmalar, mevcut birikimi birçok açıdan değerlendirerek literatür hakkında çeşitli tasnifler yapmayı, varsa eksiklikleri ve hataları tespit etmeyi, takip edilen yaklaşımları ve kullanılan kaynakları gözden geçirmeyi amaçlar. Bu tespitler, literatürle ilgili herhangi bir alanda yapılacak çalışmalara matuf uyarı ve önerilerle daha da önem kazanır. Esas hedef, bir alanda değişik kişi ve ekoller tarafından yapılmış çalışmaların hasılasını çıkartarak, sonraki çalışmalara ciddi bir zemin hazırlamaktır. Bu süreç hiç şüphesiz anlama, yorumlama ve eleştiri kabiliyeti yanında geleceğe dönük önerilerle ilgili iddialı bir ilmî duruşu gerektirir.

Türkiye araştırmaları alanında belirli bir birikimin olduğu aşîkârdır. Geçmiş, hâl ve gelecek çerçevesinde Türkiye üzerinde düşünen, araştıran ve yazan insanların birçok farklı sahada ortaya koydukları eserlerin, haklarında literatür çalışması yapılabilecek miktar ve kaliteye ulaştığını düşünüyoruz. Aynı zamanda, Türkiye hakkında farklı coğrafyalarda değişik türlerde eser telif edenlerin birbirlerinden haberdar olması, bu noktadan sonra yapılacak çalışmalar bakımından son derece önemlidir. Yine önemle belirtilmesi gereken bir başka husus da, konu ve sorunlara hem 'disiplinler arası/ötesi' bir perspektif hem de 'bütüncül' bir anlayışla yaklaşma inancının hakim olduğu günümüzde, bir mesele hakkında önceden gerçekleştirilmiş veya hâlen devam eden bilimsel faaliyetleri takip edebilmenin ancak literatür çalışmaları ile mümkün olabileceğidir. Benzer şekilde, belirli bir alanda çalışmalarını yoğunlaştırmış araştırmacılar da başka alanlarda yapılan çalışmaları birarada görme fırsatını bularak kendi çalışmalarına yön tayin etme imkânına sahip olabileceklerdir.

Yukarıda belirtilen ilkeler çerçevesinde bu dergi, ilk sayılarında Türkiye araştırmalarını geniş kapsamlı üst başlıklar altında değerlendirecek, takip eden sayılarda ise bu üst başlıkları detaylandırmaya yönelecektir. Dergi, her sayısında yoğunlaştığı konu ile ilgili makale formatında geniş kapsamlı birkaç yazıdan sonra konunun alt alanları ile ilgili değerlendirme yazılarını ve yine konuyla ilgili bir röportajı, klasik veya güncel bazı kitap ve tezlerin, kurum, dergi, ve kongrelerin tanıtımlarını hâvi olacaktır. Derginin her sayısı, hususî içeriğini oluşturan bir konunun literatürünü ele alacak olsa da her sayının sonunda, geçen altı ayın dergilerinde Türkiye ile ilgili çıkılmış makalelerin adlarının yer alacağı bir bölüm de olacaktır. Bazı dergilerin içerikleri bütün halinde yer alırken, diğer bazılarının sadece Türkiye ile ilgili makaleleri seçilerek referans bilgileri verilecektir. Türkiye ile ilgili en son yapılan çalışmaları takip etmek açısından yine son altı ayda çıkan ve o sayıda yoğunlaşılan konu ile doğrudan alakalı olmayan kitapların bazılarının tanıtımlarına da yer verilmesi düşünölmektedir.

Elinizdeki ilk sayısında **Türk İktisat Tarihi** literatürünü bu metoda uygun biçimde ele alan *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, gelecek sayısında **Türk Siyaset Tarihi** literatürünü konu edinecektir.

Bu alandaki Türkiye ve Türkiye tarihi çalışmalarına mütevacı bir katkısı olmasını dilediğimiz *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, literatüre ilişkin değerlendirme ve tanıtımlar çerçevesinde okuyucularından gelecek yazılara da hakem raporlarını dikkate alarak yer verecektir.

Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi